

Temat lekcji: Społeczeństwo II Rzeczypospolitej

Zagadnienie: Sytuacja kobiet na wsi

Relacja Janiny Głusińskiej zarejestrowana w formie audio przez Marcina Senderskiego w roku 2009 w Warszawie, sygnatura AHM_1315

Fragment audio: „Kobieta wobec małżeństwa” (1 min 30 s)

Wprowadzenie

Janina Głusińska urodziła się 30 maja 1925 we wsi Myślakowice w ówczesnym powiecie opoczyńskim, w województwie kieleckim, w rodzinie Józefa Wielgusa, sołtysa wsi, i Anny Stańczak. W 1943 roku wyszła za mąż. Mieszkała w ubogiej wsi – jak wielokrotnie wspomina w relacji, przeważały tam nieurodzajne, piaszczyste gleby. W sposób niezwykle barwny i szczegółowy opowiada o życiu i pracy na wsi w okresie przedwojennym i w czasie wojny. Opisuje stosunki między bogatszymi i biedniejszymi gospodarzami, kontakty z właścicielem ziemskim oraz z państwem.

W poniższym fragmencie Janina Głusińska opowiada o relacji między dziećmi a rodzicami oraz o niewielkich możliwościach decydowania o sobie młodej dziewczyny ze wsi.

Transkrypcja nagrania

Janina Głusińska: A ja poznałam męża na takiej zabawie nad Pilicą. [...] Nie podobał mi się mój mąż. Nie był brzydki. Nawet od tego chłopca, który był zainteresowany, był ładniejszy. Ale on nie umiał tak tańczyć w ogóle. Co do tańca on mi nie odpowiadał. A zresztą, ja byłam młoda, ja nie myślałam, że ja wyjdę tak wcześnie za mąż. Bo ja skończyłam osiemnaście lat w maju, a na Boże Narodzenie był ślub mój. Ale było tak, aż wstyd powiedzieć [...], że taka była wola rodziców. I takich małżeństw było wiele. Nie tylko moje. I już część gospodarki teście moje przed ślubem zapisali. Musiałam być chyba tą synową pożądaną. I pół budynków zapisane. Mam nawet do tej pory ten akt notarialny. [...] No i po prostu doszło do małżeństwa. [...]

Marcin Senderski (prowadzący wywiad): Pani miała coś do powiedzenia?

Janina Głusińska: Nie. Proszę pana, moje pokolenie, może to będzie dla pana dziwne, było takie, że co powiedziała czy babcia, czy dziadek, czy ojciec, czy matka, było słowo święte. Nie wolno się było sprzeciwić. Tak byliśmy chowani. Co powiedział starszy człowiek, to nie wolno było się sprzeciwić. Taka była wola ojca.

Pytania do materiału źródłowego

1. Kto zdecydował o ślubie Janiny Głusińskiej? Czy miała coś do powiedzenia w kwestii swojego zamążpójścia?
2. Czym, zdaniem narratorki, kierował się jej ojciec, decydując o jej małżeństwie?
3. Jaki był model wychowania na przedwojennej wsi?
4. Jak zmieniły się relacje rodzinne w porównaniu z czasami opisywanymi we fragmencie?

Pełna relacja dostępna jest na stronie <https://relacjebiograficzne.pl/demo/audio/142-janina-glusinska>.